

Protokół

z drugiego posiedzenia Komitetu Sterującego do spraw Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich+ (KSOW+) w dniu 4 czerwca 2024 r.

W dniu 4 czerwca 2024 r. odbyło się drugie posiedzenie Komitetu Sterującego do spraw Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich+ (KSOW+). Zgodnie z obowiązującym zarządzeniem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie powołania Komitetu Sterującego do spraw KSOW+

w posiedzeniu wzięli udział przedstawiciele administracji publicznej, nauki, jednostek samorządowych, doradztwa rolniczego, partnerów KSOW+, organizacji pozarządowych, w tym organizacji społecznych i branżowych funkcjonujących w obszarze rolnictwa i obszarów wiejskich oraz partnerów społeczno-gospodarczych. W posiedzeniu wzięło udział 38 osób.

Posiedzeniu przewodniczyła pani Justyna Adamska, dyrektor Departamentu Pomocy Technicznej w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi, przewodnicząca komitetu. Na początku posiedzenia przewodnicząca wręczyła powołania nowym członkom komitetu sterującego. Następnie przedstawiła porządek obrad i zainicjowała obrady. Porządek obrad został przyjęty jednomyślnie.

Spotkanie dotyczyło:

- kierunków tematycznych do realizacji w ramach planu operacyjnego na rok 2025 (PO 2025), zgłoszonych przez jednostki wsparcia sieci (JWS),
- oraz grup tematycznych powoływanych przez JWS.

Zgodnie z programem pan Ryszard Kogut, zastępca dyrektora Departamentu Pomocy Technicznej w MRiRW omówił propozycje kierunków tematycznych do realizacji w ramach planu operacyjnego KSOW+ na rok 2025. Propozycje kierunków tematycznych zostały opracowane na podstawie około 250 zgłoszeń jednostek wsparcia sieci. Dyrektor Kogut poinformował, że kierunki są określane corocznie w roku poprzedzającym ich realizację oraz nie są wyznaczane dla działania 8 „Informacja i promocja Planu Strategicznego WPR”, gdyż zakres tego działania wynika ze Strategii komunikacji. Poinformował również, że jednostki wsparcia sieci do 25% kosztów kwalifikowalnych wszystkich operacji danej jednostki ujętych w planie operacyjnym mogą przeznaczyć na operacje, które nie wpisują się w kierunki tematyczne (bez uwzględnienia kosztów operacji tej jednostki w działaniu 8). Pan Ryszard Kogut poinformował także, że kierunki tematyczne mogą być realizowane zarówno na poziomie krajowym jak i regionalnym.

Następnie przedstawił tryb opracowywania kierunków tematycznych, propozycje kierunków do realizacji na rok 2025 oraz omówił zagadnienia obejmowane przez poszczególne kierunki.

Wśród kierunków znalazły się:

1. *Rozwój unijnych i krajowych systemów jakości żywności, strategię skutecznego wejścia na rynek z produktami rolnymi pochodzącymi z małych gospodarstw oraz poprawa sytuacji rolnika w łańcuchu dostaw.*

2. *Funkcje społeczno-edukacyjne gospodarstw rolnych, ze szczególnym uwzględnieniem gospodarstw opiekuńczych, gospodarstw agroturystycznych, zagród edukacyjnych oraz gospodarstw demonstracyjnych.*
3. *Wsparcie LGD oraz organizacji pozarządowych w zakresie aktywizacji, sieciowania i współpracy lokalnych społeczności, ze szczególnym uwzględnieniem włączenia społecznego seniorów, ludzi młodych oraz osób w niekorzystnej sytuacji lub wykluczonych, przy wykorzystaniu miejscowych zasobów oraz wsparcie wdrażania lokalnych strategii rozwoju.*
4. *Sieciowanie doradców, przedstawicieli nauki, rolników, przedsiębiorców oraz innych partnerów AKIS w obszarach tematycznych związanych z rolnictwem i rozwojem obszarów wiejskich.*
5. *Rozwiązania innowacyjne w zakresie nowych lub udoskonalonych produktów lub technologii, metod organizacji i marketingu w sektorach: rolnym, spożywczym, leśnym i w działalności pozarolniczej na obszarach wiejskich, w tym rozwiązania prośrodowiskowe i proklimatyczne.*
6. *Długoterminowa wizja rozwoju obszarów wiejskich do 2040 w Polsce i Unii Europejskiej: diagnoza wyzwań, potrzeb oraz propozycja rozwiązań i działań.*
7. *Transformacja energetyczna na obszarach wiejskich.*
8. *Rozwój rolnictwa ekologicznego.*
9. *Poprawa dochodowości mieszkańców obszarów wiejskich z uwzględnieniem specyfiki danego regionu, w tym dywersyfikacja przychodów z działalności rolniczej i okołorolniczej młodych rolników, poprzez realizację inwestycji współfinansowanych ze środków unijnych.*
10. *Działania prośrodowiskowe i proklimatyczne z uwzględnieniem specyfiki gospodarstwa rolnego oraz obszarów wiejskich.*
11. *Wsparcie pszczelarstwa.*
12. *Współpraca z Europejską Siecią WPR (EU CAP Network).*
13. *Wymiana pokoleniowa – wsparcie młodych rolników i młodych mieszkańców obszarów wiejskich.*
14. *Wzmocnienie pozycji kobiet w rolnictwie i na obszarach wiejskich.*
15. *Gromadzenie i upowszechnianie dobrych praktyk dotyczących rolnictwa i obszarów wiejskich.*

Po wystąpieniu pana Ryszarda Koguta pani Justyna Adamska zaprosiła do dyskusji i głosowania nad uchwałą w sprawie kierunków tematycznych do realizacji w ramach planu operacyjnego na rok 2025.

W wyniku dyskusji wprowadzone zostały następujące zmiany do kierunków tematycznych:

- w tytule kierunku nr 1 oraz w trzecim akapicie opisu kierunku usunięto frazę „z małych gospodarstw”;

- w tytule kierunku nr 2 zamieniono frazę „zagród edukacyjnych” na „gospodarstw edukacyjnych”;
- w opisie kierunku nr 6 w drugim zdaniu zastąpiono frazę „Paktu na rzecz obszarów wiejskich” na frazę „Paktu dla wsi”;
- w opisie kierunku nr 7 na początku dodano frazę „Działania w zakresie poprawy”;
- w opisie kierunku nr 8 usunięto frazę „prozdrowotnych walorów ze”.

W głosowaniu nad przyjęciem uchwały wzięły udział 23 osoby spośród 28 uprawnionych do głosowania, nikt nie był przeciw, nikt nie wstrzymał się od głosu. Uchwała została przyjęta jednomyślnie, po wprowadzeniu powyższych zmian.

Po posiedzeniu, z inicjatywy MRiRW, w nazwach kierunków 1 i 2 wprowadzono zmiany redakcyjne, nie mające wpływu na ich zakres tematyczny, a w opisie kierunku 2 rozszerzono jego zakres tematyczny – w części dotyczącej wsparcia działań związanych z profilaktyką w zakresie zdrowia psychicznego młodzieży na obszarach wiejskich – o rolników i pozostałych mieszkańców obszarów wiejskich. Ostateczne nazwy kierunku nr 1 oraz kierunku nr 2 otrzymały brzmienie:

1. Rozwój unijnych i krajowych systemów jakości żywności, strategię skutecznego wejścia na rynek z produktami rolnymi oraz poprawa sytuacji rolnika w łańcuchu dostaw.
2. Funkcje społeczno-edukacyjne gospodarstw rolnych, ze szczególnym uwzględnieniem gospodarstw: opiekuńczych, agroturystycznych, edukacyjnych oraz demonstracyjnych.

Propozycje kierunków tematycznych do realizacji przez KSOW+ w ramach planu operacyjnego na rok 2025, uchwalone przez Komitet Sterujący ds. KSOW+ i uwzględniające ww. zmiany wprowadzone przez MRiRW, są przedstawione w załączniku do uchwały.

Grupy tematyczne

Ostatnim występującym na posiedzeniu, był przedstawiciel jednostki centralnej KSOW+ — Paweł Krzeczunowicz, dyrektor Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie, oddział w Warszawie. Pan Paweł Krzeczunowicz poinformował o propozycjach utworzenia grup tematycznych zgłoszonych przez jednostki wsparcia sieci oraz członków Komitetu Sterującego ds. KSOW+. Przedstawił ich nazwy, cele, główne zadania, zasięg działania proponowanych grup oraz poinformował o stanie zaawansowania prac dotyczących utworzenia poszczególnych grup.

Zaproponowane grupy tematyczne jakie mogą zostać powołane w ramach KSOW+

- grupa tematyczna ds. podejścia LEADER,
- grupa tematyczna ds. rozwoju obszarów podgórskich i górskich,
- grupa tematyczna ds. wymiany wiedzy i innowacji w ramach AKIS,
- grupa tematyczna ds. młodzieży na obszarach wiejskich,
- grupa tematyczna ds. odnawialnych źródeł energii i spółdzielni energetycznych.

Pani Justyna Adamska podziękowała dyrektorowi Krzeczunowiczowi za przedstawione informacje oraz zaprosiła do zadawania pytań.

Pani Sylwia Mielczarek zapytała czy członkowie Komitetu Sterującego mogą być członkami grup tematycznych i w jakim trybie.

Pan dyrektor Krzeczunowicz poinformował, że grupy tematyczne na poziomie krajowym są powoływane zarządzeniem dyrektora Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie a skład grupy jest ustalany przez przewodniczącego grupy.

W związku z otrzymaną odpowiedzią Pani Justyna Adamska dopytała dyrektora Krzeczunowicza, czy osoby z Komitetu Sterującego chcące zaangażować się w pracę grup tematycznych mogą w nich uczestniczyć, na co padła odpowiedź twierdząca.

Pan dyrektor Kogut poinformował, że członkami grup tematycznych powinny być osoby aktywnie działające w obszarze tematycznym grupy oraz przypomniał członkom komitetu, że grupy tematyczne mogą być tworzone przez jednostki wsparcia sieci również na poziomie regionalnym. Ponadto grupy tematyczne mogą mieć charakter trwały lub tymczasowy w zależności od istniejących potrzeb.

Na zakończenie przewodnicząca Justyna Adamska podziękowała za aktywny udział w posiedzeniu komitetu.

Załączniki:

1. Porządek obrad II posiedzenia Komitetu Sterującego ds. Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich+ w dniu 4 czerwca 2024 r.
2. Uchwała nr 2 Komitetu Sterującego do spraw Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich+ z dnia 4 czerwca 2024 r. w sprawie kierunków tematycznych do realizacji przez Krajową Sieć Obszarów Wiejskich+ w ramach planu operacyjnego na rok 2025.

Sporządziła
Izabela Komorowska
Sekretarz Komitetu Sterującego ds. KSOW+
Jednostka centralna KSOW+

Przewodniczący
Komitetu Sterującego do spraw
Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich+

Justyna Adamska
dyrektor
Departamentu Pomocy
Technicznej
/podpisano elektronicznie/